

简明 汉语词典

北京大学出版社

簡明經史同義

北京大學出版社

简 明 汉 緬 词 典
 緬 汉

北京大学东方学系
缅甸语言文化教研室编

北京大学出版社

· 北 京 ·

တရုတ်-မြန်မာ မြန်မာ - တရုတ် အဘိဓာန် အကျဉ်းချုပ်

ပီကင်းတက္ကသိုလ်
အရှေ့တိုင်း ပညာ မဟာ ချိန
မြန်မာဘာသာ စကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှု ချိနပြုစုသည်

ပီကင်းတက္ကသိုလ် စာအုပ် ထုတ်ဝေရေး

图书在版编目(CIP)数据

简明汉缅词典/北京大学东方学系缅甸语言文化教研室编. —北京:北京大学出版社, 1995. 8

ISBN 7-301-02469-X

I. 简… I. 北… III. ①缅语-词典②词典-中、缅③词典-缅、中 IV. H421.06

书 名 简明汉缅词典

著作责任者 北京大学东方学系缅甸语言文化教研室

责任编辑 杜若明

标准书号 ISBN 7-301-02469-X/H·243

出版者 北京大学出版社

排印者 北京大学印刷厂

发行者 北京大学出版社

经 销 者 新华书店

787×960毫米 32开本 34印张 800千字

1995年8月第一版 1995年8月第一次印刷

定 价: 42.00元

前 言

中缅两国山水相依,两国人民之间的友好关系源远流长,“胞波”情意,青史流芳。

随着中缅两国实行开放政策,政治、经济、文化等各方面的交往日益频繁,边境贸易蓬勃发展。为了适应需要,我们编纂了这部《简明汉缅词典》。

本书分汉缅词典和缅汉词典两部分,汉缅部分收词9000余条,缅汉部分收词14000余条,收词及释义以少而精、实用性强、厚今薄古为原则,收词以基本词汇和常用词汇为主,释义以基本义和常用义为主,古词古义一般不收。

为了便于使用,本词典每个词条均有注音:汉缅部分有汉语拼音字母注音,缅汉部分用拉丁字母注音。鉴于缅甸语书面语与口语差别较大,音变较复杂,为了实用,书中按口语语音注音。

愿本词典能为您的学习提供方便,对您的工作、翻译、研究有所帮助。

《简明汉缅词典》旨在简明,不可能包罗万象,加之词组、词、词素的划分以及词的归类等均有待于深入研究探讨,书中疏漏、舛谬之处在所难免,敬请读者指正。

北 京 大 学 东 方 学 系
缅甸语言文化教研室

နိ ခါနိး

တရုတ်မြန်မာနှစ်နိုင်ငံတို့သည် တော တောင် ရေ မြေ
ချင်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသောအိမ်နီးချင်း ကောင်းနှစ်နိုင်
ငံဖြစ်ကြပါသည်။ နှစ်နိုင်ငံပြည်သူပြည်သား အချင်း ချင်း
တို့မှလည်း ရွေး ပဝေသကိစ္စတည်းကပင် ဆွေမျိုးပေါက်
ဖော်ပမောချစ်ချစ်ခင်ခင်ရင်း ရင်း နှီး နှီး ကူး လူး
သက်သံလာခဲ့ကြပါသည်။ များမကြာမီကတရုတ်မြန်မာနှစ်
နိုင်ငံတို့သည် ခါးဖွင့် ပေါ်လစီကိုအသီး သီး လိုက်နာကျင့်
သုံးလာသောနှင် အလျောက်နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်ကူးသန်း
ရောင်းဝယ်ရေး သန့်တိုး တက်ဖွံ့ဖြိုးလာပါသည်။ နှစ်
နိုင်ငံပြည်သူပြည်သား အချင်း ချင်း တို့၏ချစ်ကြည်မှုနှင်
နားလည်မှုမှလည်း ဆက်ဆံဆက်ဆံ ဝိုးတိုး တက်လာသော
နှင်အမှုတရုတ်နှင်မြန်မာဘာသာစကားတို့ကိုသင်ကြား
လိုသောပုဂ္ဂိုလ်လည်းတနေ့တခြားတိုးတက်များပြားလာ
ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကွန်စောန်တို့သည် "တရုတ်-မြန်မာ
မြန်မာ-တရုတ်အဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်" ကိုပြုစုလိုက်ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

အဘိဓာန်ထွင်အပိုင်း နှစ်ပိုင်းခွဲခြားသားပါသည်။
ပထမပိုင်း ထွင်တရုတ်စာတည်ပုဒ်တစ်သောင်း နီးပါး
သည့်သွင်းစာ၊ ချစ်သောအပိုင်း ခွဲပုဒ်မြန်မာစာတည်ပုဒ်

တစ်သောင်း လေး ထောင်ကျော်မျှစုဆောင်းထားပါသည်။ ထိုသို့သော ဝေါဟာရများကိုလက်တွေ့ပြောဆိုရာတွင် အသုံးကျသောစကားလုံးများမှ ရွေးယူရမည်ဟုသော မူအရ ရွေးချယ်စုဆောင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဝေါဟာရတစ်လုံး ထွင်အနက်အဓိပ္ပါယ်တစ်ခုထက်ပိုနေပါက အရေးကြီးသော လက်တွေ့အသုံးကျသောအနက်များကိုသာ ရွေးထည့်ထားပါသည်။ ဝေါဟာရစကားလုံးများကို မူကားချန်လှစ်ထားရပါသည်။

၍အဘိဓါန်အကျဉ်းချုပ်ကိုစာဖတ်ပုဂ္ဂိုလ်များအလွယ်တကူအသုံးပြုလေ့လာနိုင်ရန်အတွက်နှစ်ပိုင်းစလုံးရှိစဉ်ပုဒ်များ၏ နောက်၌အသံထွက်သင်္ကေတများဖြင့်အသံထွက်ပုံကိုဖော်ပြထားပါသည်။

၍အဘိဓါန်သည်အကျဉ်းချုပ်သာဖြစ်ပါ၍အနက်အကျယ်တဝင့်မဖွင့်ဆိုနိုင်သဖြင့် ချို့တဲ့မှုတစ်ရပ်ဟုဆိုရလည်းဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော်ယူရဆောင်ရွက်ရာမှ ရွေးရလွယ်ကူစေရန်အလို့ငှါ ယခုကဲ့သို့ပင်ပြုစုပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာဖတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က၍အဘိဓါန်ကိုမြန်မာစာနှင့်တရားစာများသင်ကြားရာတွင်၎င်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာလုပ်ကိုင်ရာတွင်၎င်း၊ အသိပညာမြှင့်တင်ရာတွင်၎င်း၊ အသိပညာစကားကိုလေ့လာရာတွင်၎င်း၊ ခဏခဏအသုံးပြုနိုင်ပါကကျန်တော်မူသည်၍အဘိဓါန်ကိုပြုစုရာတွင်ပင်ပန်း

ရကျီး နတ်လှပါပြီဟုယူဆမိပါလိမ့်မည်။

ဤအဘိဓိန်ထွင်အမှား အယွင်း အချော်အချွတ် စေ့စေ့
ရှိပါက၊ ဝေဖန်ချက်နှင့်အညီ ပေးချက်များ ပေးပို့ပါ
ရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။

မြန်မာဘာသာစကား နှင့်

ယဉ်ကျေးမှု ခြုံနု

အရှေ့တိုင်းပညာမဟာ ခြုံနု

ပိုက်င်းတက္ကသိုလ်

၃၀၊ ၈၊ ၁၉၉၃။

体 例 说 明

I. 汉 緬 部 分

1. 词条包括：词目、注音、释义等几个部分。
2. 本词典全部条目的排列法如下：
 - a. 词条先后按汉语拼音字母次序排列。
 - b. 条目中第一个字相同时，按第二字的拼音字母次序排列。第二字母相同的依第三字排列，以下类推。
 - c. 轻声字一般在同形的非轻声字母后，如“地方” dì ·fang 排在“地方” dì fāng 的后面。
3. 每个条目后均列汉语拼音字母注音。传统上有两读以上的，视常用程度酌收，有的可能分列。如“好” hǎo 和 hào。
4. 每个字的声调都标上调号：

平声：阴平：在主要元音上加一横，如“猜” cāi。

阳平：在元音上加“/”符号。如“才” cái。

上声：加“ˇ”符号。如“采” cǎi。

去声：加“ˋ”符号。如：“菜” cài。
5. 条目中的轻声字，注音不标调号，注音前再加圆点，如“桌子” zhuō · zi
6. 释义以现代汉语义为标准。不同的义项用緬文数字 ဝှ်၊ ဝှ်ႈ၊ ဝှ်ႉ 等分列，一般不加例句。

II. 緬 汉 部 分

1. 词条包括本词、词性、注音、释义等几个部分。
2. 本词后注明词性。一个词如分属几个词类，则以罗马字 I、II、III 等分列。緬语词类的缩写如下：

ၵ	= 动词	ၵ	= 名词
ၵၼ	= 助动词	ၵၼ	= 代词
ၵၼ	= 副词	ၵၼ	= 形容词

ဝ	=助词	ယ	=连词
ေ	=量词	အ	=叹词
မယ	=拟声词		

3. 本词典还适量收入某些习用语，一般先注释缅文的本义，然后注明比喻意义或相对应的汉语习用语。

4. 本词典的缅文字母音序如下：

(甲)辅音音序

က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ
ဆ	ဇ	ဈ	(ဉ)	ည	ဋ
ဌ	ဍ	ဎ	ဏ	တ	ထ
ဒ	ဓ	န	ပ	ဖ	ဗ
ဘ	မ	ယ	ရ	လ	ဝ
သ	ဟ	ဠ	အ		

(乙)元音音序

အ	(အာ)	အာ	အာ:	အိ	အီ
အီး:	အု	အု	အု:	အေ	အေး
အေး:	အဲ	အဲ	အော	အော်	အော
အို	အို	အို:	အံ	အံ	အံ့
အံ	အံ:	အက်	(အိက်)	(အုက်)	အောက်
အိုက်	(အိပ်)	(အုပ်)	အင်	အင်	အင်း
(အိင်)	အောင်	အောင်	အောင်း	အိုင်	အိုင်
အိုင်:	အစ်	အည်	အည်	အည်း	(အာည်)
(အိည်)	(အိည်)	(အိည်း)	(အုည်)	(အုည်)	(အုည်း)
အည်	အည်	အည်း	(အိုင်)	(အိုင်)	(အိိုင်)
(အုိုင်)	(အက်)	(အိက်)	(အုက်)	အက်	(အာက်)
အိက်	အုက်	(အိတ်)	(အိတ်)	(အုတ်)	(အစ်)
အန်	အန်	အန်း	(အာန်)	အိန်	အိန်

အိမ်: အိမ် အိမ် အိမ်: အိမ် အိမ်
 အိမ် (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) အိမ်
 အိမ် အိမ်: အိမ် အိမ် အိမ်: အိမ်
 အိမ် အိမ်: အိမ် (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်)
 (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်)
 (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်) (အိမ်)

5. 本词后有拉丁字母注音。一词多音则用斜线隔开。缅文字母和拉丁字母注音、国际音标对照如下:

(1) 辅 音

缅文字母	拉丁字母注音	国际音标
က	k	k
ခ	kh	k'
ဂ ဃ	g	g
င	ng	ŋ
စ	s	s
ဆ	hs	s'
ဇ ဈ	z	z
ည	ny	p
တ ဇ	t	t
ထ ဇ	ht	t'
ဒ ဇ } ဓ ဇ }	d	d
န ဏ	n	n
ပ	p	p

緬文字母	拉丁字母注音	国际音标
ဖ	ph	p ^h
ဗ ဘ	b	b
မ	m	m
ယ	y	j
ရ	y r	j r
လ လ	l	l
ဝ	w	w
စ	{ th dh	tθ
		dθ
ဟ	h	h

(2)元 音

緬文字母	拉丁字母注音	国际音标
အ	a	a
ဇီ	i	i
ဇု	u	u
ဧ	ei	e
ဥ	e	ɛ
ဝီ	o	o
အော	aw	ɔ
အင်	an	ã
အိုင်	in	ĩ
အွင်	un	ũ
အိုင်	ein	ẽ

緬文字母	拉丁字母注音	國際音標
အ န်	on	õ
အိ င်	ain	aĩ
အောင်	aun	aũ
အတ်	at	aʔ
အစ်	it	iʔ
အုတ်	ut	uʔ
အိတ်	eit	eʔ
အုတ်	out	oʔ
အက်	et	ɛʔ
အိုက်	ait	aiʔ
အောက်	aut	auʔ

(3) 复辅音 腭化音

緬文字母	拉丁字母注音	國際音標
ကျ ကြ	ky	tɕ
ခ ကြ	khy	tɕʰ
ဂ ငြ	gy	dʒ
ငြ	ny	ɲ
ပ ဝြ	py	pj
ဖ ဝြ	phy	pʰj
ဗ ဝြ	by	bj
မ ဝြ	my	mj
ရှ ရှ	sh	ʃ

唇化音

緬文字母	拉丁字母注音	国际音标
က	kw	kw
ခ	khw	k ^h w
ဂ	gw	gw
င	ngw	ŋw
စ	sw	sw
ဆ	hsw	s ^h w
ဇ	zw	zw
ည	nyw	ɲw
တ	tw	tw
ထ	htw	t ^h w
ဒ	dw	dw
န	nw	nw
ပ	pw	pw
ဖ	phw	p ^h w
ဗ ဝ	bw	bw
မ	mw	mw
ယ ဝ	yw	jw
လ	lw	lw
သ	thw dhw	t ^h w d ^h w
ဟ	hw	hw

清化音

细文字母	拉丁字母注音	国际音标
ŋ	hng	ŋ
ɲ	hny	ɲ
ɳ	hn	ɳ
ɰ	hm	ɰ
ɱ	hl	ɱ
ɶ	hw	ɶ
ɹ̥ ɹ̥̥	hmy	m̥j
ɹ̥̥̥	hmw	m̥w
ɹ̥̥̥̥	hmyw	m̥jw

(4) 声 调

	细文符号	注音符号	国际音标
高降调	.	ˊ	
低平调		无符号	
高平调	:	:	
短促调	˘	t	ʔ
(ɑ̃ ɔ̃ ɔ̃ ɑ̃)			

အဘိဓာန်ကြည့်နည်းလမ်းညွှန်

၁။ တရုတ် - မြန်မာအဘိဓာန်

၁။ ခေါ်ဝေါ်ရတစ်လုံး ထွက်၊ တည်ပုဒ်၊ အသံထွက်ပုံ၊ အနက်ဖွင့်ပြချက်အစရှိသောအပိုင်းများ ပါရှိပါသည်။

၂။ တည်ပုဒ်၏ ရှေ့နောက်စီစဉ် ပုံသည့်အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁) တည်ပုဒ်၏အစီအစဉ်ကို၊ တရုတ်စာလုံး၊ အသံထွက်သင်္ကေတအောက်ပါအတိုင်းအစဉ်လိုက်စီထားပါသည်။

A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	W	X	Y	Z	

(၂) တည်ပုဒ်များ ထဲမှပထမစာလုံး ချင်း တူညီပါတ။ ဒုတိယစာလုံး အရစီစဉ်ထားရပါသည်။ ဒုတိယစာလုံး ချင်းလည်း တူညီလျှင်တတိယစာလုံး ကိုကြည့်၍ ရှေ့နောက်စီစဉ်ထားပါသည်။

(၃) မဏ္ဍာဝက်အသံထွက်ရသောစကားလုံးကို မဏ္ဍာဝက်မဟုတ်သောအလားတူစကားလုံး၏နောက်မွှစ်စီထားပါသည်။ ဥပမာ၊ 地方 *dì-fang* ကို 地方 *dìfāng* ၏နောက်မွှစ်စီထား၏။

၃။ တည်ပုဒ်၏နောက်တွင်တရုတ်အသံထွက်သင်္ကေတများ ဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ အစဉ်အလာအရအသံထွက်ပုံတစ်